

Posledný súd

JAMES KIMMEL JR.

Posledný súd

Posledný súd

JAMES KIMMEL JR.

Original title:

James Kimmel, Jr.: THE TRIAL OF FALLEN ANGELS

Copyright © 2012 by James Kimmel, Jr.

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with G. P. Putnam's Sons, a member of Penguin Group USA Inc.

Časti tejto knihy už v angličtine vyšli pod názvom *Forgiving Ararat*. Poznámku autora sme s povolením prevzali z knihy *Suing for Peace* od Jamesa Kimmela jr. a upravili. Jej druhé vydanie bude mať názov *Legal Advice for the Soul*.

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2013

Translation © Róbert Hrebíček, 2013

Cover design: Zen Werbeagentur, München

Picture: plainpicture/Arcangel

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri v edícii Fortuna Litera.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Petra Kýšková

Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti sú buď výtvorom autorovej fantázie, alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat', ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-188-4

*Venujem Johnovi, Levovi, Franzovi,
Charlesovi, Hermannovi a Emily,
ktorí tu boli predo mnou...*

To si ty...

*„A preto súdim, že by so mnou cesta
jak so sprievodcom твоjím vhod ti bola:
ja prevediem ťa cez tie večné miesta,
kde kriky duší zúfalých až bolia...“*

DANTE ALIGHIERI:

Božská komédia – Peklo

(preklad: Viliam Turčány a Jozef Felix, 1964)

Už sa na nič nepamätám.

Mala som oči modré ako obloha alebo hnedé ako čerstvo obrobená zem? Stáčali sa mi vlasy veselo k brade alebo mi smutne padali na plecia? Mala som pleť svetlú alebo tmavú? Bola som zavalitá alebo štíhla? Nosievala som hodvábne šaty šité na mieru alebo drsné bavlnené či ľanové odevy?

Už sa nepamätám. Viem iba to, že som bola žena. Nespomínam si však iba na maternicu a prsia. Na okamih som si vybavila všetko, čo som zažila. Šlo to rad za radom. Začalo a skončilo sa to maternicou a prsami. Teraz však spomienky blednú. Pripomínajú zátiaľ, ktorú odhodila posádka lode, čo prekonala búrku. Neoplakávam ich stratu, navyše už vôbec nie som schopná smútiť.

Volala som sa Brek Abigail Cuttlerová. Práve som zistila, že to, čo je, som raz spoznala v útlom detstve a dvakrát letmo zazrela v dospelosti. Zvolila som si to, čo je, nie to, čo nie je. A ja budem vždy.

I. ČASŤ

1

Na stanici Šemaja som sa ocitla, keď mi prestalo biť srdce a všetka moja mozgová aktivita nezvratne zanikla.

Tak znie lekárska definícia smrti. Živí – a môžem vás ubezpečiť, že aj mŕtvi – neznášajú jej definitívnosť. Tvrdia, že vždy existuje dôvod na nádej a niekedy aj na zázraky. Dokonca aj po smrti. Ja som napríklad zistila, že ak vás v poslednej chvíli neudrží nažive zázrak, možno sa ho dočkáte neskôr, na Poslednom súde. Zabráni, aby ste zvyšok večnosti túžili po smrti iných.

Keď som prišla na stanicu Šemaja, nevedela som, že som mŕtva. Nemala som dôvod myslieť si čosi také. Keď človek dožije, nikto mu to neoznámi. Domnievala som sa, že srdce mi bije a mozog funguje. Netušila som však, kde som a ako som sa tam dostala. Bol to jediný náznak, že sa stalo niečo zvláštne. Sedela

som sama na drevenej lavičke na opustenej mestskej železničnej stanici s vysokou klenutou kupolou zo zhrdzavených nosníkov a trámov. Sklené panely boli rozbité a špinavé od sadzí. Nepamätala som sa na jazdu vlakom ani na cieľ cesty. Slabo osvetlená tabuľa uprostred čakárne zobrazovala príchody, no nie odchody. Rovnako ako väčšina ľudí, čo sem prichádza, aj ja som predpokladala, že tabuľa sa pokazila alebo došlo k poruche na tratiach odchádzajúcich vlakov.

Hľadela som na tabuľu v nádeji, že sa na nej zjavia informácie, ktoré by mi pomohli pochopiť, kde som alebo aspoň kam smerujem. Tabuľa však odmietala čokoľvek prezradiť. Vstala som a rozhliadla sa. Tak to predsa robievajú netrpezliví cestujúci. Dúfala som, že v diaľke zazriem pohyb či záblesk. Koľajnice mizli v tme – buď v tuneli, alebo v čierňave bezhviezdnej noci. Nevedela som zistiť, ako to je. Znova som pozrela na tabuľu, potom som sa osamelo rozhliadla po stanici: desať koľají a desať nástupíšť, všetky prázdne. Okienko na predaj lístkov, novinový stánok, čakáreň, búdka pre leštičov topánok – nikde ani živej duše. Všade panovalo hrobové ticho. Z ampliónov sa neozývali hlásenia, lokomotívy nepískali, brzdové čeluste neškrípali, vzduchové kompresory nesýčali, sprievodcovia nekričali, cestujúci sa nestáždžovali, žobraví hudobníci nehrali. Nepočula som dokonca ani zametača v odľahlom kúte stanice.

Posadila som sa na lavičku a všimla si, že mám na sebe čierny hodvábný kostým. Len čo som ho zbadala, začala som sa cítiť trochu bezpečnejšie. Pracovala som ako právnička, a tie vždy nosievajú kostým, aby boli menej zraniteľné. Tento bol môj najobľúbenejší. Keď som ako mladá žena vošla do súdnej siene, práve v ňom som sa cítila najsebavedomejšie a najmenej previnilo. Narovнала som si sukňu v lone. Obdivovala som pevnosť a zaujímavú štruktúru látky, ktorá sa mi ladne kĺzala po pančuchách. Kostým bol vskutku nádherný. Priťahoval pohľady kolegov, obhajcu druhej

strany, ba dokonca mužov na ulici. Vyjadroval, že som právnička, ktorú treba brať vážne. Najlepšie na tom bolo to, že som ho našla v regáli s výpredajovým tovarom. Dával najavo moc a zároveň som ho dostala za babku. Zbožňovala som ho.

Stále som sedela na lavičke na opustenej železničnej stanici a nadchýnala sa svojím čiernym hodvábnym kostýmom, keď som si odrazu na chlopni kabátika všimla drobné škvrny. Boli tvrdé a žltkastobiele. *Asi som sa predtým obliala kapučínom*, povedala som si. Veď patrilo medzi moje obľúbené nápoje. Okrajom nala-kovaného, no zlomeného nechta som škvrny zoškrabla. Očakávala som, že sa z nich uvoľní kávová aróma, no do vedomia mi prenikla celkom iná vôňa: vôňa detskej výživy.

Detská výživa? Vari mám malé dieťa? Áno, pravdaže... dieťa... dcérku... Už si spomínam. Ako sa to volá? Jej meno sa tuším začína na S... Susan, Sharon, Samantha, Stephanie, Sarah... Sarah? Ach, áno! Sarah!

Hoci som sa všemožne snažila, nevedela som si spomenúť, akú mala dcérka tvár či vlasy, ako sa smiala či plakala, akú vôňu mala jej pokožka alebo ako sa vrtela, keď som ju vzala do náručia. Pamätala som sa iba na to, že v mojom vnútri rástlo dieťa, stalo sa mojou súčasťou a potom zo mňa vyšlo, aby žilo vo svete okolo mňa. Tam som ho síce videla a dotýkala sa ho, no nemohla som ho ochrániť tak, ako keď bolo vo mne. Aj keď som si vedela spomenúť iba na dcérkino meno, vôbec ma to netrápilo. Sedela som na lavičke na stanici Šemaja a oveľa väčšmi mi prekážali škvrny na kabátiku. Hrozila som sa, že niekto zbadá, čo som urobila so svojím obľúbeným čiernym hodvábnym kostýmom.

Energicky som škriabala škvrny. Keď nechceli zísť, olizla som si končeky prstov, aby som ich zvlhčila. Škvrny však nez-mizli, naopak, zväčšili sa a zmenili zo žltkastobielych na sýte vínovočervené.

Farba púšťa... Preto dali kostým do regála s výpredajovým tovarom.

Škvrny sa však začali správať čudne. Premenili sa na karmínovú tekutinu a začali mi stekať po kabátiku, sukni a nohách. Fascinovalo ma to. Končekmi prstov som sa dotkla červenej tekutiny. Spočiatku nasmelo, ako dieťa, čo dostalo pohár s farbou, potom čoraz seabavedomejšie. Napokon som vedľa seba na lavičku nakreslila dvoch panáčikov – matku a malú dcérku. Keď som si priložila prst k jazyku, zistila som, že tekutina je teplá, lepkavá a príjemne slaná. Na betónovej dlážke stanice vytvorila kaluž. Vyzula som si topánky s vysokými podpätkami a namočila si prsty. Celkom som sa pohrúžila do tohto pocitu.

Odrazu pristúpil k lavičke akýsi starec a posadil sa vedľa mňa.

„Vitaj na stanici Šemaja,“ ozval sa. „Volám sa Luas.“

Mal vlhké sivé oči, akoby ustavične rozmýšľal nad čímisi dojímavým. Jeho žabia tvár bola ovisnutá a múdra ako ošúchaná kniha. Pripadala mi známa. Po chvíli som si uvedomila, že patrí môjmu školiteľovi, staršiemu právnikovi, ktorý ma zamestnal, ešte keď som chodila na právnickú fakultu.

Akože sa to volal? Áno, Bill. Bill Gwynne. Starec, čo sedí vedľa mňa, však povedal, že je Luas, nie Bill.

Luas víta na stanici Šemaja všetkých. Každému sa však zjaví inak, osobito. Jeden v ňom vidí automechanika či učiteľa, ďalší otca alebo kazateľa, prípadne šialenca či kombináciu všetkých týchto osôb. Na stanici Šemaja dotvárame jeden druhého tak, aby zodpovedal našim očakávaniam. Ja som Luasa vnímala ako zmes troch starších mužov, ktorých som za života zbožňovala. Mal na sebe bielu košeľu a tvídové sako, ktoré páchlo fajkovým tabakom s príchutou rumu. Presne taká vôňa sa šírila zo šiat starého otca Cuttlera. Ako som už spomenula, Luas mal tvár Billa Gwynna. Keď som mu ukázala nohy a ľavú ruku (boli červené a ja som sa cítila ako dievčatko, čo sa hrá so špagetami), vystrúhal chápvavý

úsmev, príznačný pre starého otca Belliniho. Akoby chcel povedať: Áno, vnučka moja, rozumiem. Vidím, čo sa ty bojíš vidieť, ale budem sa tváriť, že som si to nevšimol.

„Pod' so mnou, Brek,“ povedal Luas. „Musíš sa umyť.“

Odkiaľ pozná moje meno?

Sklopila som zrak. Zrazu som na sebe nemala vôbec nič. Čierne hodvábny kostým, krémová hodvábna blúzka, podprsienka, nohavičky, pančuchy, topánky – to všetko zmizlo. Veď to ani nikdy neexistovalo. Jestvovala iba predstava šiat. Ja sama som bola iba predstava. Definovalo ju to, ako som necelých tridsaťjedem rokov svojho života vnímala sama seba. Zostalo iba telo, nahé a zakrvavené. Uvedomila som si, že červená tekutina je krv, moja krv. Prýštila troma malými otvormi v hrudníku. Bola teplá a pripadala mi vzácna. Takto na človeka pôsobí iba krv. Perspektíva sa náhle zmenila. Odrazu som dianie sledovala z protiláhlej lavičky.

Kto je táto žena? pýtala som sa v duchu. Prečo si na rany nepritlačí prsty a nezastaví krvácanie? Prečo nekričí o pomoc? Je taká mladá a pekná, určite má pre čo žiť. Pozrite sa, ako tam sedí – nič nerobí, iba sleduje okolie. Cíti len lútosť – banuje, že krvné doštičky sa zrazili prineskoro a časti tela, ktoré kedysi tvorili funkčný celok, zlyhali. Sledujte, ako jej prestáva fungovať mozog: najskôr prichádza o schopnosť myslieť, potom stráca vedomie. Počúvajte. Uši jej vyplňajú hukot ničoty.

Luas si vyzliekol sako a zakryl mi ním plec. Plakala som a on ma objal ako vnučku, ktorou som mu pokojne mohla byť. Slzy mi tiekli preto, lebo som si spomenula na minulosť, ktorá existovala pred stanicou Šemaja a Luasom, pred škvrnami od detskej výživy a krvou. Spomenula som si, aké som mala oči (svetlozelené ako otec) a vlasy (dlhé, husté a čierne ako matka). Rozpamätala som sa na prázdne pravé rukávy na šatách. Boli prišpend-

lené, preložené, zašité. Vybavila som si, ako ľudia premýšľali (videla som im to na tvárach), čo mohlo urobiť osemročné dievča, aby si zaslúžilo všetky tie prázdne pravé rukávy. Vždy som im chcela povedať, pripomenúť, že deti Boh trestá za hriechy rodičov.

Po príchode na stanicu Šemaja som si v krátkej, no neznesiteľnej chvíli spomenula na veľa vecí. Rozpamätala som sa na zápach rozkladajúcich sa húb a nemožnosť odpustiť. Vybavila som si, ako mi reťaz na rozhadzovači hnoja, čo patrilo starému otcovi, odsekla pravé predlaktie. Spolu s hnojom ho odhodila na pole. Rozpomenula som sa na anjelskú tvár dcéry Sarah, ktorá mala iba desať mesiacov. Bola malá, plná energie a vzácna. Spomenula som si, ako z fľaše kvapkala na prázdny pravý rukáv môjho kostýmu detská výživa. Premohol ma pocit viny z toho, že som ju v to ráno nechala v jasliach, a oveľa silnejšie výčitky, že mi odľahlo. Rozpamätala som sa na zaprášené učebnice práva a horkú chuť kávy. Vybavila som si, ako som manželovi povedala, že ho ľúbim. Bola to pravda. Spomenula som si, ako som na konci dňa vyzdvihla dcérku. Keď ma zbadala, zvyškla od radosti. To isté som urobila aj ja. Cestou domov som jej spievala *Horúci čaj a včelí med* a premýšľala, čo pripravil manžel na večeru. V piatok totiž varieval on. Predovšetkým som si však uvedomila, ako príjemne sa mi žilo... a že by som bola urobila všetko, aby sa to nikdy nezmenilo. Bola by som za to dala prvé aj posledné, *nebola by som sa zastavila pred ničím...*

Vtom sa všetky spomienky rozplynuli, akoby bol niekto vytiahol zátku. Zostala iba detská výživa, ktorá sa zmenila na krv. Mala som ju všade – na tvári, krku, bruchu. Stekala mi po ľavom lakti a zápästí, po pravom kýpti. Farbila mi nohy, chodidlá a prsty dočervena. Odplavovala môj život a liala sa po Luasovi, ktorý ma objímal. Presakovala cez jeho sako a košeľu, tiekla mu po tvári,

hromadila sa na dlážke a po okrajoch sa zrážala do škaredých červených hrudiek.

Takto som sa teda po smrti dostala na stanicu Šemaja.

A niekde vo vesmíre si povzdychol Boh.

2

Luas ma zaviedol do neďalekého domu. Po prašnej ceste sme prešli lesom, pastvinou, záhradou, trávnikom. Mesto, ktoré som si predstavovala za múrmi stanice Šemaja, neexistovalo. Ocitli sme sa na vidieku.

Keď sme kráčali, obloha bola bezmesačná, tmavofialová, dúhová ako tabuľa vitrážového skla. Luas ma viedol mlčky, a len čo som sa potkla, podal mi ruku.

Ešte stále som bola v šoku. Každých pár metrov počasie prechádzalo z jedného extrému do druhého a menilo sa z horúceho na chladné, z vlhkého na suché. Akoby zostali ohromené dokonca aj nebesá. Necítla som nijakú fyzickú bolesť. Nejasne som si vybavila pulzujúce úlomky svojho tela a ubolené nervy – boli to však vzdialené pocity, skôr spomienky. Keď som sa

pohybovala, pokožku som mala stuhnutú a pokrytú zaschnutou krvou.

Dom, do ktorého ma Luas priviedol, mal rozľahlú verandu s bielou balustrádou a so širokými zelenými schodmi. Zo stropu visela lampa v tvare osemuholníka a na trávnik vrhala kužeľ svetla. V podobnom dome bývali moji prastarí rodičia. Stál pri rieke Brandywine na severe štátu Delaware. Rovnako ako mnohé iné veľké domy postavené v dvadsiatych rokoch 20. storočia, aj on mal hrozivú viktoriánsku vežu, štítové steny a peknú špirálovú výzdobu pri odkvapochoch a rímse. Všetko na ňom bolo masívne a trvácne – ťažké červené tehly, neopracovaný kameň, bridlicová strecha, vysoké okná a stropy, hrubé verandové stĺpy, pevné guľaté mosadzné kľučky. Pôsobil ako pevnosť chrániaca pred osudom a časom.

Na verande stála akási starena a vzrušene kývala naším smerom. Luas mi zovrel ruku, zastal a pomohol mi hore schodmi.

„Konečne prišiel náš hosť, Sophia,“ oznámil jej.

Vymenili si zdvorilé objatia spôsobom, akým to robievajú staršie páry. Manžel priviedol do domu nahú ženu, ktorá bola o polovicu mladšia a celá od krvi. Pripravila som sa na to, že len čo si to starena uvedomí, začne vrieskať. No napriek tomu, že som svojím vzhľadom budila pohoršenie, správala sa, akoby v takomto stave prichádzali všetci jej hostia. Urobila krok vpred a objala ma. Nedbala na to, že si zakrvaví šaty z modrej jelenice. Odtiahla sa len toľko, aby mi videla do tváre a mohla ma pohľadiť po lícach.

„Ďakujem. Ďakujem ti, Luas,“ povedala prerývaným hlasom, takmer plačúc.

Starec na mňa žmurkol. Zišiel dolu schodmi a kráčal do temnoty, odkiaľ sme prišli. Za sebou zanechával krvavé stopy.

Načisto sa zbláznili, pomyslela som si.

Podľa tváre som usúdila, že Sophia pochádza zo Stredozemia. Mala hranaté čelo a tenké pery. Pôsobila živo a hrdo. Matné

strieborné vlasy mala stočené do drdola a hovorila stalianskym prízvukom.

„Ach, Brek,“ zašepkala. „Moje vzácne, prevzácne dieťa.“

„Prababka?“

Keď som to slovo vyriekla, takmer som sa rozvzlykala. Spomenula som si na starú fotografiu s tvárou Sophie Belliniovej, mojej prastarej matky. Keď som mala štyri roky, zomrela na mŕtvicu.

„Áno, dieťa moje,“ pritakala.

Moje najstaršie spomienky boli z pohrebu. Prababka ležala v otvorenej rakve. Keď ma matka prinútila, aby som ju na rozlúčku pobožkala, dostala som záchvat zúrivosti. Vybavila som si, ako mi vylepila facku. Prababkine oči sa však neotvorili a jej úsmev, pokojný a šialený, sa nezmenil.

„Prababka?“

„Áno, dieťa,“ zopakovala a pritisla si ma. „Vitaj doma.“

Široko som sa usmiala a odtiahla som sa.

V každej nočnej more nadíde okamih, keď nás premôže úžas a musíme sa rozhodnúť. Buď sa zobudíme, alebo necháme drámu odvíjať sa ďalej s vedomím, že je to iba sen.

Popri prababke, lepšie povedané jej ilúzii, som podišla k schodom. Prstami som prešla po bielom stĺpe na ich konci. Naozaj tam boli moje iniciálky – B. A. C. Vyryla som ich tam klincom jedného augustového popoludnia, keď som sedela na verande, popíjala ľadový čaj a rozmýšľala, či sa leto niekedy skončí a konečne sa začne druhý stupeň základnej školy. Z kuchyne sa niesol pach nafalínu a cesnaku. Pre dom prastarých rodičov bol taký príznačný ako vôňa orgovánu pre koniec jari. Sieťové dvere dvakrát zaškrípali, presne tak ako vždy predtým. Na drevenej skrinke s umývadlom na chodbe stáli rodinné fotografie.

„Sníva sa mi,“ povedala som prababke. „Je to však zvláštny sen, iný ako všetky doterajšie.“

Po tvári jej preletel chápatý úsmev, rovnaký, aký predtým Luasovi na krytých nástupištiach železničnej stanice. Akoby chcela povedať: Áno, pravnučka moja, rozumiem. Ešte nie si pripravená prijať svoju smrť, preto sa musíme pretvarovať.

„Je pekný?“ spýtala sa.

„Nie, skôr desivý, prababka,“ priznala som. „Som v ňom mŕtva a ty... Si tu, ale tiež si mŕtva.“

„Nie je to nádherný sen, zlatko? Keď vieme, že smrťou sa všetko nekončí?“

„Áno, to je nádherné,“ odvetila som. „Keď sa preberiem, skúsím si na to spomenúť. Aj na teba. Nikdy sa neviem rozpamätať na tvoju tvár, prababka. Keď si zomrela, bola som veľmi malá.“

Starena sa na mňa pobavene usmiala.

Zívla som a natiahla som sa. „Bože, tento sen je strašne dlhý,“ postážovala som si. „Akoby som ho snívala celú noc. Je to však dobre. Znamená to, že tuho spím. Som taká unavená, prababka. Ešte chcem spať, ale nie v strachu. Nech je ten sen odteraz iba pekný. Môžeme si ho skrášliť, aby som sa nemusela zobudiť a odohnať ťa preč?“

„Áno, zlatko,“ slúbila žena a znova ma objala. „Urobíme z toho pekný sen, najkrajší, aký si kedy mala.“

Bez slova ma odviedla hore schodmi. Do železnej vane s ozdobnými nohami, ktorá stála pri hlavnej chodbe, napustila vodu a na kľučku zavesila hrubý froté župan. Sen sa naozaj začímal meniť k lepšiemu. Prv než odišla, aby som sa mohla vykúpať, zastavila sa a pozrela mi na kýpeť. Usmiala som sa, aby som ju upokojila. Robievala som to vždy, keď si niekto všimol, že mi chýba časť pravej ruky. Pobožkala ma na čelo a zatvorila dvere.

Hoci som už nekrvácala, dva razy som musela z vane vypustiť červenú vodu a znova ju naplniť. Na hrudníku som mala tri otvory: jeden v hrudnej kosti, dva v ľavom prsníku. Takmer bez

záujmu som do každého z nich vložila prst, akoby som sa dotýkala chybičiek krásy. Cítila som mäkké tukové tkanivo – natrhnuté a opuchnuté – a ostré okraje zlomenej kosti.

Po kúpeli som si obliekla župan, čo mi na kľučku zavesila prababka. Obozretne som kráčala poschodím starého domu. V pamäti mi ožívali spomienky, príjemné i smutné. V hlavnej spálni sa vynímala fotografia prababky a pradeda Franka. Vyzerali na nej šťastní. Pri príležitosti tridsiateho výročia svadby totiž pózovali pred divadlom La Scala. Matka mi prezradila, s čím sa jej o mesiac nato priznal pradedo. Keď šiel na služobnú cestu do Milána, do tej istej opery vzal milenku. Prababka poníženie a hnev prekonala a dopriala mu odpustenie, po ktorom túžil. Frank jej to odplatil tým, že na stenu medzi okná zavesil veľký krucifix. Kristove smutné oči odvtedy ako memento sledovali jeho stranu posteľe. Na druhý rok zomrel na infarkt.

Po prababkinej smrti sa do domu nastahovali starí rodičia. V miestnosti teraz boli ich veci, no krucifix – bdely, ostrážitý, pripomínajúci – zostal. Dom, ktorý som si pamätala, patrili im, nie prababke. Pod krížom stála malá knižnica plná kníh od Locka, Jeffersona či Olivera Wendella Holmesa v tvrdej väzbe, ako aj menej dôležitých spisov o zmluvách a súdnom konaní. Patrili starému otcovi. Po nehode, pri ktorej som prišla o časť ruky, a následnej žalobe som na ich impozantnú koženú väzbu a hmotnosť začala hľadiť s úctou a bázňou. Výkon spravodlivosti som pokladala za vznešenejšie a poctivejšie náboženstvo ako to, čo mi každú nedeľu v kostole sprostredkovali kazatelia.

Susedná izba strýka Anthonyho pripomínala časovú schránku. Všetko z nej pochádzalo z roku tisíc deväťsto šesťdesiatosem. Rok predtým zomrela prababka. Na niektorých čiernobielych fotografiách na stene sedí Anthony opretý o húfnicu. Strach a únava mu skrútili tvár do utrápeného úsmevu. Na retiazke na krku mu vi-

sia vojenskej identifikačnej štítky a krucifix, na ktorom má Kristus zlomenú pravú ruku. Jediná farebná fotografia v miestnosti bola o dva roky staršia ako ostatné. Nadporučík Anthony Bellini na nej v slávnostnej uniforme statočne stojí pri americkej vlajke. Starí rodičia fotografiu uložili na bielizník spolu s identifikačnými štítkami, so zlomeným krucifixom a smutným modrým trojuholníkom látky, ktorý im odovzdali na pohrebe strýka Anthonyho. Zlomený krucifix som si obľúbila. Ježišovi chýbala časť tej istej ruky ako mne, a keď som sa jej dotkla, verila som, že mi rozumie. Strýka Anthonyho som si nepamätala. Krátko po mojom narodení ho odvelili do Vietnamu. Keď som sa naňho pýtala, povedali mi iba to, že bol hrdina.

Spáľňa na druhom konci chodby patrila najskôr Gusovi, bratovi starého otca, potom strýkovi Alexovi. Aj ten napokon odišiel do Vietnamu, no až dva roky po strýkovi Anthonym. Z vojny sa vrátil celý, takže starí rodičia nemuseli z izby robiť druhú svätyňu. Skladovali v nej zlomené stoličky, škatule a haraburdy, ktoré sa nehodili do iných častí domu.

Matka bola zo všetkých troch detí najstaršia. Keď sa vydala, jej izba začala slúžiť hosťom. Veci v nej však zostali. Posteľ bola biela, baldachýn špinavý. Hnusil sa mi. O podušky sa smutno opierali dve staré, otrhané bábiky. Akoby túžili po láske – a kúpeli. Okná zdobili čipkované záclony, ktoré matka ušila zo starého obrusu. Pri nohách postele ležala borovicová truhla na výbavu, plná hlúpych listov, skladaných sukní a fotografií koní a mačiatok. Bola to izba malého dievčaťa, ktorým matka v mnohých ohľadoch zostala po celý život. Jej izba bola vysoko vo veži, akoby patrila princeznej. Oválne útočisko ju chránilo pred lúpežníkmi a drakmi. Malé okná poskytovali výhľad na prednú a bočnú stranu domu. Keď sa rodičia rozviedli, spolu s matkou som tam bývala celý rok. Každú noc sme spávali vedľa seba v tej istej posteli. Jedli sme pukance

a čítali knihy. Niekedy plakala, až kým nezaspala. Dospelou som vtedy bola ja, preto som sa cítila v bezpečí. Veď dospelým nikdy nič nehrozí. Po nehode, pri ktorej som prišla o časť ruky, sa o mňa starala, kým som nevyzdravela. S radosťou som jej to teda odplatila. Nevedela som jej nahradiť otca a ona mi zas nedokázala vrátiť predlaktie. Pomáhali sme však jedna druhej vylízať sa z rán. Na rozdiel od mnohých iných matiek a dcér sme si nikdy neboli blízke, no ľúbili a chápali sme sa spôsobom, akým to vedia iba matka a dcéra.

Po kúpeľi som sa chcela obliecť, zísť na prízemie a ďalej sa zhovárať s prababkou. Odrazu však na mňa doľahla ospalosť a slabosť. Akoby som vo sne klesala na hlbšiu úroveň spánku. Podľahla som nutkaniu a spolu s bábikami som vkĺzla pod čistučkú bavlnenú sypkovinu matkinej posteľe. Vypla som bielu lampu v tvare jednorožca a rýchlo zaspala. Snívало sa mi o mojom poslednom dni na zemi.

3

Je skoré ráno. Sedím na posteli a dojčím Sarah. V pozadí beží televízor. Sledujeme, ako sa Bo, ktorý už mesiac moderuje *Ranné správy* stanice Channel 10, snaží spoločensky konverzovať s Piper Jacksonovou, neuveriteľne hlúpou, zato však nesmierne krásnou rosničkou. Nech už sú atmosférické podmienky akékoľvek, jej tesné sukne a blúzky zabezpečia divákovi bezoblačné počasie a vysoký tlak. Bo a Piper sú v štúdiu pekní ako obrázok. Práve sa usmievajú spreď nových lesklých diaľničných billboardov, ktoré programu už predtým zvýšili sledovanosť. Každé ráno pením od žiarlivosti – až kým Piper neotvorí ústa. Dnes s Boom rozpráva o obrovských vlnách, čo práve zdevastovali severné pobrežie Japonska. Namiesto cunami však povie samuraj a dodá, že zrejme takto japonskí bojovníci prišli k svojmu pomenovaniu. Bo je v rozpakoch.

„Volá sa to *cunami*, Piper,“ opraví ju.

Rosnička sa zarazí. Pripomína šteňa, ktoré majiteľ vyhrešil za to, že sa vymočilo na koberec.

„Čo sa tak volá?“ spýta sa.

„Prívalové vlny po zemetrasení.“

„Aha,“ povie nonšalantne. Jahodovočervené pery, ktoré doteraz pokorne špúlila, rozťahne do úsmevu nezbedného dievčaťa. „Takže už chápem, prečo japonských bojovníkov volajú cunamovia.“

Kameraman presne vie, čo má robiť. Rozšíri záber, aby doň pojal aj Piperin top s hlbokým výstrihom a neodškriepiteľne impozantným jarčekom medzi prsníkmi. Takmer počuť spontánny potlesk mužov v celej strednej Pensylvánii a rovnako samovoľný mrmot ich manželiek, priateľiek a matiek. Prosila som Boa, aby aj ďalej robil reportáže, no Piper a jej prsia boli väčšie a lepšie ako najnovšie udalosti.

Sarah dopije. Televízne ratingy sú jej ukradnuté. Úplne jej stačí, že v škatuli na bielizníku vidí otcovu miniatúru. Môže hovoriť čokoľvek. Niekedy mu odpovedá, akoby sa rozprávali.

Rýchlo sa osprchujem. Kým si drhnem kožu, v duchu plánujem, ako dopíšem návrh sumárneho rozhodnutia, na ktorom pracujem. Zároveň vystrčím hlavu z dverí, aby som sa presvedčila, že Sarah je na posteli. Keď o siedmej ocko zmizne z obrazovky a vystrieda ho oblastné spravodajstvo, prepneme na Big Birda. Nanesiem si mejkap a oblečiem krémovú hodvábnu blúzku a čierny hodvábny kostým. Odnesiem Sarah do detskej izby a vymením jej plienku. Oblečiem ju do ľahkého bavlneného svetrička, potom si to rozmyslím a dám jej radšej nohavice a mikinu. Spomeniem si totiž na Piperino varovanie, že koncom dňa prejde studený front. Keď opíše rukami nad hlavou oblúk, užasnuto sa na ne zahľadí, akoby ich zbadala po prvý raz. Asi v nich vidí vtáky, ktoré prileteli odnikiaľ, aby stúpali a klesali v rytme hudby, čo jej hrá v hlavičke.

Zo všetkých síl sa snažím zapamätať si tento okamih – jej naširoko otvorené fascinované oči, jemné sťahy prŕstekov, slnečné svetlo oslavujúce jej objav, dokonale lesklú pokožku bruška. Všetko si ukladám do pamäti ako drahokam do bezpečnostnej schránky, aby som to neskôr vytiahla a obdivovala.

Odveziem Sarah do jaslí, ktoré prevádzkuje Juniata College, aby jej študenti mali kde praxovať. Je to skvelé zariadenie. Panuje v ňom radosť, pohoda a čistota. Profesori sú energickí a študenti nedočkaví, kedy si budú môcť na deťoch vyskúšať najnovšie metódy a techniky rozvíjajúce ich myslenie. Vďaka malým triedam Sarah nikdy netrpí nedostatkom podnetov či pozornosti. Vždy sa smeje a hrá. Pediater tvrdí, že na svoj vek má vyspelé verbálne a poznávacie schopnosti. Ak ju navštívim počas dňa, vždy sa mi potvrdí, že sa tam má lepšie, než keby som sa o ňu starala doma. No keď ju ráno pobožkám na rozlúčku, zakýva mi drobnými rúčkami a obzerá sa za mnou smutnými hnedými očkami. Vtedy rozmýšľam, či si to všetko iba nenahováram. Alebo či nie je horšie aspoň mne.

Kým jej v aute odopínam bezpečnostný pás, prevráti fľašu hore dnom a postrieka mi detskou výživou chlopňu kabátika. Akoby to robila schválne.

„No tak, prestaň!“ zvolám, predstierajúc hnev. „Mamin obľúbený kostým nesmie zašpiniť nikto, ani taká krásavica ako ty.“

Do kancelárie dorazím o pol deviatej. Zakývam Billovi Gwynnovi, mužovi so žabou tvárou, ktorý sa telefonicky rozpráva s klientom. Hoci mu včera večer sekretárka upratala stôl, už si ho stihol rozhádzať. Sídlime v historickom radovom dome z červených tehál, ktorý stojí vedľa okresného súdu v Huntingdone v štáte Pensylvánia. Keď koncom 18. storočia vzniklo mesto, slúžil ako kovácka dielňa. Aktovku a kabelku odhodím v kancelárii na prvom poschodí. Pripravím si kapučíno – mlieko nalejem do zaváracieho

pohára a spením v mikrovlnke. So šálkou v ruke sa vyberiem do malej právnickej knižnice na druhom poschodí, aby som pokračovala v hľadaní informácií. Robím to už štyri týždne. Chcela by som prísť s obhajobou, vďaka ktorej by náš veľmi bohatý a lukratívny klient Alan Fleming nemusel zaplatiť päťstotisíc dolárov, ktoré si požičal v istej banke. Pripomína to hľadanie ihly v kope sena a pôsobí to trochu bezcharakterne. Tento aspekt právnickej praxe som si však nesmierne oblúbila. Prijala som intelektuálnu výzvu vyhrať prípad, ktorý by väčšina právnikov prehrala a mala prehrať. Musím však objaviť nejaký prehladnutý fakt či zabudnutý zákon.

V toto konkrétne ráno mi slepá bohyňa spravodlivosti venuje dar v podobe málo známeho bankového nariadenia z čias veľkej hospodárskej krízy. Nazýva sa Predpis U a zakazuje bankám poskytnúť úvery na nákup akcií, ak sa klient zaručí inými akciami, ktorých hodnota nedosahuje päťdesiat percent úveru. Nariadenie malo zabrániť, aby krach na burze strhol so sebou celý bankový systém. Zaujme ma preto, lebo Alan za nesplatený úver nakúpil akcie. Navyše si spomeniem, že ako záruku uviedol iné akcie, ktorých hodnota dosahovala iba tridsaťpäť percent úveru. Ak o tom banka vedela, porušila predpis a nesmela by Alana zažalovať s cieľom získať späť poskytnutý úver. Prípad by sme vyhrali vďaka detailu.

Utekám dolu do kancelárie po prepis výpovede, ktorú mi poskytol úverový poradca Jorge Mijares. Chcem zistiť, či vedel, že Alan mal v úmysle kúpiť za úver akcie. Prepis obsahuje niekoľko sto strán prísaznej výpovede pred súdnym zapisovateľom. Každý riadok je očíslovaný, aby sa naň dalo ľahko odkázať. Keď preletím dokument, spomeniem si, že podobne ako väčšina mužských svedkov, ktorých som počas svojej krátkej právnickej kariéry vy počula, aj Jorge Mijares ma odmietol brať vážne, lebo som bola mladá. Využila som to však vo svoj prospech. Už predtým som

zistila, že k takýmto mužom sa neoplatí cítiť odpor a bojovať s ich aroganciou. Ľahšie ich porazím vtedy, keď s nimi budem flirtovať a ich predsudky obrátim proti nim. Ich bezmedzná namyslenosť nevyhnutne vedie k tomu, že prestanú dávať pozor, začnú sa správať ľahkovážne – a povedia do záznamu aj to, čo si chceli nechať pre seba.

Na 155. strane prepisu objavím výpoveď, ktorá banku zničí. Som nadšená. Prepis a nariadenie odnesiem Billovi a položím mu ich na posledné voľné miesto na mahagónovom stole. Je zahrabaný do spisu, a keď prehovorí, nezdvihne zrak.

„Áno?“ zavrčí.

Bill býva ráno podráždený. Dnes to platí dvojnásobne, lebo sa pripravuje na dva súdne procesy naraz. Pohľadom preskakuje z jedného spisu na druhý, lúska prstami. Má na sebe konzervatívny sivý oblek a farebne ladiacu vestu, bielu košeľu a gaštanovohnedú kravatu. Je to stará škola. V kancelárii si nevyzlečie sako ani uprostred leta.

„Prečítajte si to,“ vyzvem ho hrdo.

„Prečo?“

„Lebo vďaka tomu vyhráme prípad, ktorý by sme mali prehrať.“
Pozrie na nariadenie. „Ako to s ním súvisí?“

„Alan za úver nakupoval akcie. Mijares vypovedal, že o tom vedel. Alan sa však nezaručil vo výške, ktorú vyžaduje nariadenie. Úver je z právneho hľadiska neplatný a nevymáhateľný. Vyhráme.“

Bill schmatne prepis. Nastane ticho. Číta výpoveď, potom sa rozosmeje. „Jorge sa dal uniesť, však?“

„Myslí si, že je šarmantný,“ odvetím.

Bill odloží prepis, vezme nariadenie a začíta sa doň. „Keď zistí, že si ho prekabátila, už si to nebude myslieť,“ pokračuje. „Som rád, že vieš, ako na takých mužov. Keby si to prečítal Jorgeho otec, bol by sklamaný. Pôsobil ako profesor archeológie na Juniata College.“

Bol spôsobilý a kultivovaný. Najal si ma, aby som v prípade s kyanidom zastupoval pestovateľov viniča, bohatú rodinu. Mijaresovci ešte stále vlastnia vinice v Čile.“

„Fíha, viedli ste aj tento prípad?“ spýtam sa. Vždy som žasla nad Billovou pozoruhodnou právnickou kariérou. Keď verejnosťou otriasol škandál s červeným čilským hroznom s obsahom kyanidu, chodila som na vysokú školu. Len čo noviny začali upozorňovať ľudí, aby sa ovociu vyhýbali, spolubývajúca v izbe ho okamžite začala nakupovať. Jedla celé strapce. Červené hrozno neznášala, no práve ju opustil priateľ. Vyhlásila, že nemá odvahu podrezať si žily, a tak si ako ľahšiu alternatívu zvolila otrávené hrozno.

Bill prikývne.

„Myslela som si, že vtedy ste zastupovali iba žalobcov, nie obžalovaných.“

„Pestovatelia boli žalobcovia,“ vysvetľuje Bill. „V hrozne nebol nijaký kyanid. Poplach bol falošný, no stovky čilských farmárov prišli o všetko – štát zhabal a zničil tisíce ton ovocia. Zažalovali sme vládu. Chceli sme, aby embargo zrušila. Žalobu sme podali aj na poisťovateľov, aby vyplatili požadovanú sumu. A áno, vyhrali sme.“

Ranné slnko presvetlí žiarivožlté jesenné listy javora za oknom za Billovým stolom. Akoby strom vzbĺkol a ocitol sa v plameňoch. Na vetvu si sadne vrabec, riskujúc, že padne za obeť.

„Dúfam, že vyhráme aj tentoraz,“ ozvem sa.

Bill neodpovedá a nastáva trápne ticho. Uvedomím si, že si triem kýpeť pravej ruky a on ma sleduje. Vták odletí z javora. Peklo očividne prežil.

„Kedy môžeš dokončiť prípravný spis?“ spýta sa.

„Hrubý koncept do utorka.“

Odloží nariadenie a pustí sa do čítania jedného zo spisov, čo ležia pred ním. „Celé popoludnie budem na súde, potom zasadá správna rada,“ vyhlási. „Príjemný víkend.“

„Ďakujem. Aj vám.“ Pozbieram materiály a vstanem na odchod, ale zastaví ma.

„Je to tvorivý argument, Brek,“ povie, no nezdvihne zrak. „Prišiel by naň iba máloktoľný právnik.“

„Ďakujem.“

Obrátim sa na odchod, no zaváham. Vzácna pochvala ma teší, náhle ma však premôžu výčitky svedomia. „Takže Alan Fleming si ponechá päťstotisíc dolárov, ktoré mu nepatria? Iba pre detail v nariadení?“

Bill si sklamané vzdychne. „Áno,“ odvetí. „A keď budem mať šťastie, dnes popoludní pre podobný detail vrátim na ulicu podpaľáča. Na budúci týždeň však vďaka tomu istému detailu dostanem na slobodu nevinného človeka. Pre ďalší právny detail súd zakáže činnosť majiteľovi podzemnej skládky odpadu, z ktorej sa uvoľňuje dioxín a usmrcuje ostrieže v Raystownskom jazere. Nemôžeš mať jedno bez druhého, Brek. Justícia má oči previazané páskou, lebo nesmie vidieť, kto jej nakladá na misky váh.“

4

O dídem od Billa sediaceho za stolom a vrátim sa do kancelárie. Z okna vidím rieku Juniata. Je strakatá, pretože sa na nej odrážajú šarlátové a jazmínové listy stromov. Každý z nich má jedinečný odtieň jesene.

Bill má pravdu, pomyslím si. Keď som na obranu klienta využila detail, neurobila som nič zlé. Podala som dobrý výkon a systém funguje tak, ako má. Kiežby sa to dalo povedať aj o systéme, vďaka ktorému môže Piper Jacksonová uvádzať predpoveď počasia. Uvedomím si, že musím zavolať Boovi do štúdia.

„Ahoj,“ pozdraví ma. „Práve som sa ti chystal zavolať.“

Neočakávane a pomerne nahlas zívnem. „Fíha,“ ozvem sa. „Prepáč. Bolo to veľmi dlhé ráno... Tak aké sú najnovšie správy z tlačových agentúr? Chytili už toho samurajského bojovníka, čo za-

útočil na severné pobrežie Japonska? Počula som, že napáchal veľké škody.“

„Veľmi vtipné,“ podotkne.

„Zdá sa, že z pobrežia zostalo iba *saké*.“

Bo zavrčí. „Dnes ráno som to už počul z troch strán – od samých žien. Ľudia vedia byť takí žiarliví a zlomyseľní! Odviezla si Sarah do jaslí?“

„*Ludia?*“ zaprotestujem. „Žiarliví a zlomyseľní? Tá žena je idiot, veď iba blaboce. Ako ju môžeš vystáť?“

Bo zaváha. Tvári sa, že horúčkovo hľadá dôvod. Viem, že ju má rád napriek tomu, že mu robí hanbu. Napokon zahrá bezmocného pred zdanlivo neodolateľnou silou a povie: „Lebo má dobré... predpovede počasia.“

„Si prasa, Boaz,“ zahriaknem ho. Neznáša, keď použijem jeho pravé krstné meno. Rodičia ho pomenovali podľa pradeda kráľa Dávida a amerického vojaka, ktorý za druhej svetovej vojny zachránil rodinu jeho matky pred nacistami. „Sarah je v poriadku,“ dodám. „Postriekala mi kostým detskou výživou.“

„To robí rada,“ poznamená Bo. „Som na ceste do Harrisburgu. Popoludní odsúdia Harlana Hurleyho. Chcú, aby som reportáž pripravil ja, pretože som o tom informoval prvý.“

Do dverí strčí hlavu sekretárka Barbara, aby mi povedala, že na linke je Alan Fleming. Nech mi nechá odkaz, odvetím. „Kedy prídeš domov?“

„O pol siedmej alebo o siedmej, ak tam nevypukne blázinec,“ odpovie Bo. „Napriek tomu stihnem pripraviť večeru.“

„Čo navaríš?“

„Máš chuť na niečo konkrétne?“

Do žltého linajkového bloku začnem písať koncept argumentácie. Bude tvoriť súčasť prípravného spisu pre sumárny rozsudok týkajúci sa Alana. Boovu otázku prepočujem.

„Haló?“ ozve sa. „Večera! Máš nejaký nápad? Vidím, že na niečom pracuješ.“

„Čože? Áno... Na prípravnom spise. Ide o prípad Alana Fleminga. Prepáč, práve som prišla na novú, geniálnu obhajobu. Zapôsobila dokonca aj na Billa. Nie, pokiaľ ide o večeru, nič mi nenapadá. Urob, čo chceš.“

„Počul som, že pred budovou súdu dnes budú protestovať Hurleyho skinhedskí kamoši. Oholila si si ráno hlavu?“

„Nie, ale bez vlasov som sexi. Videl si predsa fotky, kde som malá.“

„Pozri sa,“ začne Bo. Doberá si ma, lebo spolu s Billom sme členmi Americkej únie pre občianske slobody. „Slobodu prejavu si cením rovnako ako všetci ostatní, no najmä preto, lebo som reportér. No zhromaždenie na podporu útlaku a vyhladenia etnických skupín? To už je prisilná káva, nemyslíš? Prečo by mali mať právo využívať verejný majetok na podnecovanie nenávisťi a násilia?“

Stratím niť a musím sa vrátiť na začiatok konceptu.

„Vážne, chcem to vedieť,“ nevzdáva sa Bo. „Ako ich môžeš obhajovať?“

Na túto tému sme diskutovali už stokrát. „Kto rozhoduje o tom, ktorý prejav je v poriadku a ktorý nie je?“ spýtam sa automaticky. „Fascinuje ma, že keď ide o antisemitizmus, vy liberálni Židia sa odrazu začnete správať konzervatívne. Nemôžete mať oboje, Bo. Podľa tvojej teórie by Židia nesmeli demonštrovať za Izrael, pretože utláča Palestínčanov. Dokonca aj tvoja matka, ktorá prežila holokaust, si myslí, že antisemiti majú právo vyjadriť sa. Možno by si ju mal občas počúvať.“

„Matka je zaujatá,“ vyhlási Bo. „A šialená. Chodí po synagóge a všetkým hovorí, že si lepší Žid ako ja, lebo si s ňou tento rok na Roš Hašana a Jom Kippur šla na bohoslužbu. Pritom vôbec nie si židovka. Tušíš vôbec, ako mi sťažuješ život?“

„Mám rada pletený chlieb,“ namietnem.

„Hurley nie je nijaký bezvýznamný antisemita, čo si nedáva pozor na jazyk, rozumieš?“ trvá na svojom Bo. „Ako finančný účtovník štvrte so štátnymi školami odčerpал z rozpočtu na osnovy a učebnice takmer stotisíc dolárov. Jeho skupina hlásajúca nadradenosť belochov nad farebnými za ne nakrútila dokumentárny film, v ktorom tvrdí, že holokaust bol podvod.“

A je to tu zas. Prisahám, že som to celé už raz počula. „Áno, to je poburujúce,“ priznám. „Do väzenia však nepôjde za popretie holokaustu. Keď vyhlásil, že šesť miliónov ľudí nezomrelo, mnohých urazil, ale to sa neprieči slobode prejavu. Odsúdia ho za spreneveru školských financií. Bodka.“

„Nechaj ma dohovoriť,“ nástojí Bo. „Vyhrabali sme nové informácie. Bude sa ti to páčiť. Ukázalo sa, že Hurleyho skupina Die Elf dostávala financie aj od Aminy Rabunovej – pred jej smrťou a pravdepodobne aj po nej. Členom skupiny je asi jej synovec alebo iný príbuzný. Myslím, že sa volá Ott Bowles. Narazila si naňho počas súdneho konania?“

Teraz pochopím, kam to všetko smeruje. Netýka sa to iba nadradenosti belochov, je to osobné. „Nie, nikdy som o ňom nepočula. Už s tým konečne prestaň, Bo. Hneď a zaraz. Aminu Rabunovú sme zažalovali a vyhrali sme. Prípád sa skončil. Tvojej matke zaplatila odškodné za majetok, ktorý jej rodine za vojny v Nemecku ukradli Rabunovci. Aminin otec a strýko boli nacisti. Neprekvapuje ma, že ona alebo jej synovec sa angažovali v skupine Die Elf. Ak z reportáže o Hurleyom urobíš osobnú krvnú pomstu proti Rabunovcom, ako reportér stratíš všetku dôveryhodnosť. Musíš to nechať tak. Hurleyho zatkli, lebo školskému obvodu ukradol peniaze. Teraz za to pôjde do väzenia. Spravodlivosti sa učinilo zadosť. Tým sa to končí.“

„Neber to tak vážne,“ pokračuje Bo. „Súvislosť medzi Rabunovou a Die Elf som spomenul iba preto, lebo som si myslel, že tá

zaujme. Veď si ju poznala. Nemám v úmysle spomínať to v reportáži. Súhlasím s tebou, je to úplne od veci.“ Stíši hlas, až takmer šepká. „To, čo ti poviem teraz, je k veci. Sľúb, že si to necháš pre seba. Nič z toho ešte nepreniklo na verejnosť.“

„Platí.“

„Poznáš Samara Mansoura, chlapíka, ktorému Die Elf platila za nakrúcanie dokumentárneho filmu?“

„Áno.“

„Bobby práve zistil, že Mansour pred niekoľkými rokmi odišiel z Juniata College do Libanonu. Hoci sa narodil a vyrastal tu, jeho otec bol podľa všetkého palestínsky utečenec. Stal sa ním po tom, čo Izrael roku tisíc deväťsto štyridsať osem zvíťazil v arabsko-izraelskej vojne. Naše zdroje tvrdia, že Mansoura cvičila islamská teroristická skupina Hizballáh. To znamená, že Hurley peniazmi školského obvodu nepodporoval iba revizionistické nazeranie na holokaust, ale podporoval nimi aj terorizmus. Prekročil tým hranice slobody prejavu. Možno ide o prvý zdokumentovaný prípad, keď sa zástancovia nadradenosti belochov spojili s islamskými extrémistami.“

„To je naozaj znepokojivé...“

„Presne tak. To však nie je všetko. Istý zdroj nám práve povedal, že Die Elf má na svojom pozemku za Huntingdonom tajný sklad zbraní. Samopaly, granátomety, guľomety, dusičnan amónny a naftu na výrobu bômb – všetko, čo potrebuje dobre vybavená teroristická organizácia. Zdroj prisľúbil, že keď dnes zatvoria Hurleyho, dovoľí, aby sme s Bobbym sklad nakrútili. Zničíme ich, Brek. Nielen Hurleyho, ale celú organizáciu. Stavím sa, že na CNN budem celý týždeň naživo v hlavnom vysielacom čase. Takáto reportáž by ma mohla dostať späť do New Yorku.“

Premôžu ma obavy. Tento aspekt Boovej práce neznášam. Hoci je žid, už niekoľko mesiacov spolu s producentom Bobbym Wilso-

nom monitoruje skupinu hlásajúcu nadradenosť belochov. Mohol prísť o život – a ešte stále môže, ak ich neprestane prenasledovať. Chcem, aby ich nechal na pokoji. Bola by som radšej, keby každé ráno v štúdiu miestnych správ flirtoval s Piper Jacksonovou, nie riskoval život pri investigatívnych reportážach iba preto, aby si ho všimli celoplošné televízne spoločnosti.

„Prečo to nemôže robiť niekto iný?“ spýtam sa. „Netušíš, aké riziká podstupuješ. Tí ľudia sú šialení.“

„Niet sa čoho báť,“ odvetí Bo. „Netrúfli by si dotknúť sa ma. Všetko, čo robia, sleduje FBI.“

„Odkiaľ vieš, že to nie je pasca? Zúfalí ľudia robia zúfale veci, Bo. A pomsta prehlúši racionálne myslenie. Navyše, tých ľudí nepokladám za racionálne zmýšľajúcich. Sú to teroristi, sám si to povedal. Nezáleží im na tom, či ich zabijú. Stačí, že so sebou vezmú zopár ľudí. Hlavnú reportáž si už odvysielal. Ak ich sleduje FBI, musíš ju o tom informovať. Nech to potom vyriešia tam. Sú to predsa odborníci. Ty si iba reportér, rozumieš? Veď ani nevieš, ako sa strieľa zo zbrane.“

„Všetko je v poriadku, Brek,“ vyhlási Bo povýšene. „Prepáč, že som to vôbec nadhodil.“

Vždy to robí, bagatelizuje moje obavy. Doháňa ma to do zúrivosti. Mlčím.

„V čom je problém?“ spýta sa.

„Nerozhoduješ o tom iba ty,“ vysvetľujem. Snažím sa hovoriť ticho, aby našu hádku nezačula sekretárka. „Keby si bol slobodný, všetko by bolo inak. Mohol by si si robiť, čo by si chcel. Lenže máš manželku a dcéru, Bo. Na nás nemyslíš? Neohrozuješ iba seba, ale aj Sarah a mňa.“

Bo zakryje telefón. Počujem, ako mu v pozadí niekto niečo hovorí, potom povie: „Prepáč, v dodávke na mňa čaká štáb. Musím ísť do Harrisburgu.“

„Dávaj si pozor, dobre?“ ozvem sa. „Ešte sa o tom pozhováráme. Naozaj si myslím, že by si mal všetko odovzdať FBI.“

„Budem si dávať pozor,“ sľúbi. „Porozprávame sa večer. Kedy dnes končíš?“

„Okolo šiestej.“

„Vtedy už zatvárajú jasle, či nie? Hoci máme dva platy, neviem, dokedy si budeme môcť dovoliť platiť pokuty za neskoré vyzdvihnutie Sarah. Veď pýtajú päť dolárov na minútu. Raz ju odtiaľ vykopnú. Čo potom urobíme?“

Mal pravdu. Tento rok sme im za pokuty dlhovali už päťsto dolárov. Riaditeľ nás čoraz priamejšie upozorňoval, že dospelých v takýchto prípadoch čaká oddychový čas – doživotný.

„Netráp sa,“ upokojujem ho. „Prídem tam načas.“

„Dobre. Ahoj. Lúbim ťa,“ povie.

Ešte stále som nervózna. „Dávaj si pozor, Bo.“

„Sľubujem.“

„Dobre. Aj ja ťa lúbim. Ahoj.“

Položím a zahľadím sa na fotografiu na policičke. Bo má na hlave jarmulku a vyzerá šťastne. Sme na svadbe jeho sestry Lisy. Do Boa Wolfsona som sa zaľúbila z viacerých dôvodov. Bol neuveriteľne šarmantný, úžasný, citlivý, starostlivý. Cítila som sa pri ňom výnimočná, milovaná, úplná. Moje postihnutie bral ako čosi milé, čo patrí ku mne, necítil strach či zhnusenie.

Keď som spoznala jeho náboženstvo, stal sa pre mňa neodolateľným. Bola som mladá katolíčka, ktorá vyrastala v komunite fundamentalistických protestantov. Boovo židovské dedičstvo s príbehmi o zápase, hrdinstve a o tom, že si nás vybral Boh, sa predou mnou trblietalo ako exotický šperk. Rodičov to sklamlalo, no ja som sa s kresťanstvom celý život sporila. Ježiš učil, že treba nastaviť aj druhé líce. Vnímala som to ako základný princíp jeho náboženstva. Vo svete plnom vojen, násilia a ľudí ako Harlan

Hurley, vo svete, kde môže prísť o pol ruky osemročné dievča, to však nedávalo zmysel.

Sústredím sa na Boovu jarmulku, univerzálny symbol judaizmu. Odrazu mi pripomenie (azda preto, že nie som židovka) utrpenie a obeť, ku ktorým dochádzalo počas posledných päťtisíc tragických rokov. Na požehnanie v podobe osobitného vzťahu s Bohom celkom zabudnem. Keď si predstavím, že Harlan Hurley a Die Elf sa usilujú znovu rozdúchať nacistickú nenávisť (možno dokonca vzkriesiť spaľovacie pece), po chrbte mi prebehne mráz. Predstavujem si, ako sa v priebehu storočí cítili židia, keď ich ustavične prenasledovali a vraždili. Mám odvahu niesť toto bremeno? Chcem, aby prešlo na dcérku?

Vo svojej nevedomosti som dokonca predpokladala, že Roš Hašana, židovský Nový rok, bude radostný a veselý. Bol to však pravý opak nežidovských osláv. V tento deň, tiesnivý a zlovestný, totiž Boh súdi život, ktorý sme viedli počas celého roka. Šofar, zvolávajúci kongregáciu do synagógy, pôsobil desivo, ako Boží hlas odsudzujúci celé ľudstvo. Tefila Musaf, ktorá bola v ten deň súčasťou liturgie, však potvrdila moje presvedčenie, že Boh a spravodlivosť sú neoddeliteľné, sú jedno a to isté. Keď som sa stala právničkou a začala vykonávať spravodlivosť, možno som sa pridala k vyvoleným a dostala sa o krok bližšie k spáse. Za súmraku na Jom Kipur som premýšľala, či sa moje meno ocitlo v Knihe života alebo Knihe mŕtvych.

VRÁTIM SA k prípravnému spisu. Pracujem aj cez obed. Zastavím sa, až keď si uvedomím, že na to, aby som sa dostala do jaslí a vyhla sa obávanej pokute vo výške päť dolárov na minútu, mám iba desať minút. Keď tam dorazím, zistím, že všetci rodičia si už deti vyzdvihli a Sarah zostala posledná. Sleduje videokazetu *Dinosau-*

rus Barney a pritláča si k ústam sušienku Nilla, ktorá sa mení na lepkavú hnedú pastu. Hanbím sa, že som posledná matka, čo si prišla po dieťa. Takmer mi to pokazí radosť z toho, že vidím dcérku. Celú mikinu a tepláky, ruky, krk a tvár má od matnej červenej farby. Čo najrýchlejšie sa batolí ku mne, vystiera ruky, usmieva sa a kričí. Kľaknem si. Slečna Erin, stážistka zo školy, sa široko usmeje.

„Ahoj, dievčatko,“ pozdravím Sarah. Vezmem ju do náručia a pobožkám na tvár. Vdychujem príjemnú vôňu jej vlasov. Pozriem na slečnu Erin. „Aká dnes bola?“

„Skvelá,“ odvetí stážistka. „Veľmi dobrá.“

Slečna Erin je tretiačka. Rozhodne si našla vhodné povolanie. Vyzerá ako komiksová postava, čo náhle ožila. Jej oči pripomínajú čierne dierky, ruky a nohy tenké paličky. Pehavé líca jej lemujú dlhé spletené oranžové vlasy. Malé deti ľúbi a ony jej to opätujú.

„Tých škvŕn od farby mi je ľúto,“ dodá stážistka. „Sarah mi bude veľmi chýbať. Mala som ju najradšej zo všetkých detí.“

„Odchádzate?“ spýtam sa, vychádzajúc z jej slov, že dcérku už neuvidí.

„Na noc idem domov,“ odvetí. Moja otázka ju zmiatla.

„Práve ste povedali, že vám bude chýbať a mali ste ju najradšej... asi ste to mysleli tak, že odchádzate na víkend.“

Slečna Erin na mňa čudne pozrie a pobožká Sarah. „Ahoj, zlatko,“ rozlúči sa s ňou. „Ľúbim ťa.“

Sarah jej dá božk na krk.

„Ďakujem, že ste sa o ňu postarali,“ poviem a schytím dcérkinu tašku s takmer prázdnyimi fľašami od mlieka a umeleckými výtvorami z kreslenia. Ešte si prezriem záznam o tom, čo robila v priebehu dňa. „Pekný víkend.“

Odnesiem Sarah do auta, pripášem ju a do prehrávača vložím kazetu *Horúci čaj a včelí med*. Keď vyrazíme, pozriem na ňu v späť-

nom zrkadle a spýtam sa, aký mala deň. Odpovie mi hrkútavými a blábotavými zvukmi.

Cestou domov sa zastavíme vo večierke, aby sme kúpili mlieko. Parkovisko je prázdne. Keď otvorím dvere, zacítim osviežujúci jesenný vánok. Hoci ešte neodbito pol siedmej, je tma ako o polnoci. Odopnem Sarah pás a vytiahnem ju zo sedadla. Načiahne sa mi po vlasoch. Hravo sa od nej odtiahnem. Zachichoce sa, odhaliac jediný zubok. Do očí jej padajú vlasy, tmavé a kučeravé po otcovi. Nesiem ju na druhý koniec parkoviska a pohmkávam si pieseň, ktorú sme pred chvíľou počúvali z prehrávača.

Vojdeme do obchodu a vyberieme sa dozadu, k regálu s mliečnymi výrobkami. Preložím si ju do jednej ruky a druhou zdvihnem takmer dvojlitrový kartón mlieka. Obrátim sa a uličkou so sladkým pečivom sa vrátim k pultu. Sarah natiahne rúčku a zhodí na dlážku rad košíčkov. Keď sa po ne zohnem, ucítim prenikavý pach rozkladajúcich sa húb. *Aké zvláštne*, pomyslím si. Rozhliadnem sa, aby som našla zdroj zápachu, odrazu sa však ocitnem späť na stanici Šemaja, na lavičke pod hrdzavou oceľovou kupolou. Sarah je preč a ja sedím vedľa Luasa, zaliata vlastnou krvou.

5

Mítvi spochybňujú neodvolateľnosť svojej smrti. Buď neveríme, že sme zomreli, alebo sa snažíme nájsť spôsob, ako to zvrátiť. Smrť prijímame postupne, vlastným tempom a spôsobom. Vytvárame tým však zmätok, lebo do otvorenej rany, ktorou je posmrtný život, vnášame fragmenty predchádzajúceho života. Snažíme sa spojiť realitu so spomienkami. Citlivé duše, napríklad svätci či básnici, ktorí si za života uvedomovali, že pravda existuje iba v duchovnom svete, prejdú do stanice Šemaja plynulo a okamžite. Nám ostatným vrátane ľudí ako ja, ktorí verili logike, rozumu, výsledkom meraní a vlastných pozorovaní, trvá prechod do posmrtného života oveľa dlhšie. Každú chvíľu popierame svoju smrteľnosť, odmietame ju prijať, nachádzame rozličné vysvetlenia. Preto hneď na začiatku zabudneme

na to, ako sme zomreli. Lepšie povedané, rozhodneme sa, že si to nezapamätáme. Vybaviť si takú dôležitú udalosť by totiž znamenalo uznať nepredstaviteľné.

Na druhý deň ráno – bolo to moje prvé ráno na stanici Šemaja – som sa prebudila do vône kávy a škorice. Za života pre mňa symbolizovala sobotňajšie ráno. Azda preto sa mi zdalo, že teraz nadišlo ďalšie. Bo vždy vstal zavčasu, aby si šiel zabehať a priniesol z pekárne čerstvé raňajky. Potichu vykĺzol z domu a vrátil sa s taškou plnou lepkavých žemiel a ďalších dobrôt. Zbožňovala som ho za to. Kým bol preč, mojím výhradným právom – a nerestou – bolo ležať v posteli so zatvorenými očami, ospalá, horúca a spokojná pod paplónom.

Presne tak som si v to ráno hovala aj na stanici Šemaja. Zotrvávala som v blaženom stave na hranici spánku. Nevedela som rozlúštiť význam bizarných snov o železničnej stanici, Luasovi a prababke. Snažila som sa uložiť si ich do pamäti, skôr ako sa stratia v hluku a rozptýlení nového dňa. *Povedala niečo, čo som si chcela zapamätať. Čo to len bolo? Už som zabudla. Sný vedia byť nepopolateľné.* V dome panovalo ticho, Sarah ešte spala. Mysľou mi ako svätojánske mušky lietali surreálne obrazy z noci a predstavy o novom dni. Niektoré som sledovala, iné som nechala odletieť. Čaká ma nádherný jesenný víkend. Priatelia nás pozvali na túru na horu Tussey. Potom máme ísť do jabloňového sadu, aby sme si dopriali mušt a jazdu na voze plnom sena. Bo dá Sarah do nosiča a poniesie ju na chrbte. Rytmus jeho krokov ju určite uspí. Treba pohrabať lístie, povysávať dlážku, nakúpiť potraviny. V nedeľu sa musím vrátiť do kancelárie a niekoľko hodín pracovať na prípravnom spise.

Ako som ležala v posteli, hovorila som si, že napokon sa zo mňa predsa len stane dobrá právnička. Je skvelé prebudiť sa do takého pocitu. Odtisla som paplón a otvorila oči...

Všade bola krv. Na paplónce, plachte i na mojom tele.

Zvrieskla som a vyskočila z postele. Hlavou som narazila do čohosi, čo nepatrilo do spálne. Bol to biely stĺp matkinej postele s baldachýnom, ktorá stála v dome starých rodičov v Delaware.

Aké dômyselné, pomyslela som si a počúchala si hlavu, aby som sa upokojila. *Z prvého sna som sa prebudila, druhý ešte trvá.*

Vyzrela som z okna s výhľadom na priechlie domu. Čosi také sa dalo vidieť iba vo sne. Jedna polovica pozemku starých rodičov sa topila vo farbách jesene (zlatistá, oranžová, umbrová), zatiaľ čo druhú zalievali žiarivé odtiene zelenej s pastelovými farbami jari. Na jednom konci záhrady vädli slnečnice a dozrievali tekvice, na druhom kvitli narcisy a tulipány. Medzi drozdami hľadajúcimi dážďovky pobehovali veверice zhľadávajúce žalude. Oblohou tiahli dva krdle hlučných bernikiel – jeden smeroval na juh, druhý na sever. Oddelovala ich akási disharmonická zóna, v ktorej pod spaľujúcim augustovým slnkom zúrila zimná fujavica. Žasla som nad splývajúcimi ročnými obdobiami, nad obludnosťou ich natlačenia do času a priestoru. Keď ma Luas včera viedol k domu, horúce počasie sa striedalo s chladným, vlhké so suchým. Konečne som pochopila prečo.

Prababka určite začula môj výkrik, pretože do izby vošla bez zaklopania. Mala na sebe pyžamo a kvetovaný župan.

„Si v poriadku, zlatko?“ spýtala sa. Jej tón prezrádzal obavy.

„Nie je to skutočné,“ odvetila som pokojne a ukázala som na okno spálne. „Všetko je vopred pripravené, mechanické... Je to sen... ako ty.“

Prababka otvorila okno. Do miestnosti začali v rovnakých, no nesúladných vlnách prúdiť nezlučiteľné vône a teploty.

„Nie je to sen, miláčik,“ opravila ma. Z parapetu zotrela kôpky žltého stromového peľu a sypkého bieleho snehu. „To za života sa ti snívalo, že bdieš.“ Začala ustielat', pričom ignorovala, že obliečky

aj plachta sú od krvi. Napla paplón a navrhla: „Zíďme dolu a naraňajkujme sa. Upiekla som mrkvové mafiny, presne tak, ako ich máš rada. Neskôr sa môžeme vybrať na horu Tussey. Viem, že si sa na tú túru tešila.“

Sledovala som ju. Sen ma pobavil. „Lenže ešte nie je ráno a ja som sa neprebrala,“ trvala som na svojom. „Keby som bola hore, už by si tu nebola. Takže radšej zmeňme tému.“ Prababka si položila ruku na moje plece. Bola to ruka stareny, vráskavá a drsná. Chcela mi dokázať, že nesnívam. Pôsobila vierohodne, ešte stále ma však nepresvedčila. „Mŕtvi nerozprávajú,“ bránila som sa. „A nemajú oči, ktorými by na seba hľadeli, ani telá, ktorými by sa dotýkali.“

Zovrela mi ruku. „Máš pravdu, zlatko,“ pokračovala, „ale teraz ich tak vnímaš. Je to pre teba ľahšie. Ešte nie si pripravená vzdať sa života.“

„Ja nie som mŕtva,“ protirečila som jej. „Pozri...“

Aby som to dokázala, začala som vyskakovať, tancovať a mávať rukou.

Prababka ma za to odmenila úsmevom. „Matka ti vtedy nemala vylepiť facku,“ poznamenala. „Aj ja by som sa bola bála. Nevieam, čo tým chcela dosiahnuť. Nútiť štvorročné dieťa, aby pobožkalo mŕtvolu starej ženy.“

Pozrela som na ňu. Načisto ma premohla hrôza. Bolo to ako tesne pred prebudením z nočnej mory. Už-už sa má stať čosi, čoho sa desíte. Viete, že ste absolútne bezmocní. Prežívate maximálnu úzkosť, preto uprostred noci zvriesknete. Presne to som urobila ja teraz.

Utekala som dolu schodmi a z plných pľúc kričala: „Niééé!“ Rútila som sa kuchyňou popri dreze s neumytým riadom a stole, na ktorom ležal tanier s čerstvými mrkvovými mafinami. Vybehla som zadnými dvermi a zastavila sa na verande. Zatvorila som oči v nádeji, že všetko zmizne.

Predstavila som si, že ležím v posteli a natáham ruky k Boovi. Nahmatala som mu bedrá s pokrčenými trenírkami a nohy, horúce a chlpaté, ktoré si pritiahol k hrudníku. Pritisla som sa k nemu a prispôsobila sa zakriveniu jeho tela. Pripomínala som riekku, ktorá prijíma tvar brehu, vymedzuje sa podľa toho, čím nie je. Jeho pokožka mala silnú mužnú vôňu, a keď som sa mu rukou obtrela o bokombrady, pocítila som vzrušenie. Pobožkala som ho na šiju a zosúladičila svoj dych s rytmickým dvíhaním a klesaním jeho hrudníka. Zamrvil sa a zamľaskal perami. Boli dve-tri hodiny ráno, pretože som počula vzdialený smiech vysokoškôľákov, čo bývali na našej ulici. Vracali sa domov z piatkovej nočnej zábavy. Keď som však otvorila oči, hodiny na bielizníku som nevidela. Ešte vždy som stála na zadnej verande prababkinho domu v Delaware. Uprostred prelínajúcich sa ročných období som bojovala o zdravý rozum.

„Bo! Bo!“ zvrískla som.

„Brek, miláčik, všetko je v poriadku,“ zvolala prababka z kuchyne. „Som tu.“

„Bo! Objím ma! Objím ma!“

Už som ho však necítila.

Zoskočila som z verandy a utekala okolo domu. Dúfala som, že pri energickom pohybe sa preberiem. Bežala som zimou, letom, jarou i jeseňou. Popri dube s hojdačkou z traktorovej pneumatiky, naprieč záhradou s vysadenými plodinami i cez neobrobenú zem, záhony tulipánov s kvapkami rosy a hriadky chryzantém pokrytých snehom. Potkla som sa o hrču na koreni stromu a tvárou nadol som spadla na mäkké ihličie. Župan sa rozprestrel, takže pripomínal krídla holubice, čo spadla na zem. Chvíľu som ležala a lapala po vzduchu. Vdychovala som príjemnú borovicovú vôňu a hľadala logické, relevantné odpovede. Čo sa so mnou deje? Prečo sa nemôžem prebudiť? Bol to najdesivejší sen, aký som kedy mala.

Vstala som, oprášila si župan od ihličia a rozhliadla sa po okolí. Na svoje prekvapenie som zbadala, že za rododendronmi parkuje moje auto. Čarovné svetlo odrazu potemnelo a spolu s ním zmizla aj predstava, že všetko je iba sen. Akoby v aute uviazol samotný rozum a čakal, kým ho pohľadom nevyslobodím. *Horúčava a chlad, nočné mory, halucinácie... Horúčka? Áno, pravdaže! Všetko, čo sa so mnou deje, sa predsa dá vysvetliť horúčkou!* Spomenula som si, že v piatok som sa necítila dobre. Rozmýšľala som, či som nedostala nádchu. Pokožku som mala studenú a vlhkú. Znova som sa rozhliadla po trávniku a pozrela na dom. Sklopila som zrak k nohám a pohýbala som prstami ľavej ruky. Všetko bolo na správnom mieste a pracovalo tak, ako malo. Jediným problémom boli ročné obdobia. Určite ich tak vnímam následkom horúčky.

Asi som v delíriu nasadla do auta, vybrala sa k domu starých rodičov a skolabovala.

Keď som sa vrátila do domu, prababku som v ňom už nenašla. Riad z drezu zmizol a kuchynská linka bola čistá. Všetko pokrývala tenká vrstva prachu, akoby sa tu toho celé týždne nikto nedotkol. Rúra bola studená a vo vzduchu sa nevznášala vôňa mafinov.

Takže som si to všetko vymyslela. Naozaj som v dome starých rodičov v Delaware.

Vybehla som na poschodie, vošla do kúpeľne a pozrela sa do zrkadla. Mala som čierne vlasy, strapaté, no inak nedotknuté, popolavú pokožku a krvou podliate oči. Končekmi prstov som si opatrne, nemeselo rozťahla župan: otvory v hrudníku a červené škvrny zmizli. Rozosmiala som sa. Ľutovala som, že som sa vôbec pozrela. Z lekárničky som vzala ortuťový teplomer a zasunula som si ho pod jazyk. Štyridsaťjeden stupňov. Diagnóza, ktorú som si stanovila, sa potvrdila. Očividne musím ísť k doktorovi. Celkom určite však žijem!

Prešla som do izby starých rodičov a zatelefonovala domov. Ozval sa len odkazovač.

„Bo, to som ja,“ spustila som. „Si tam? Bo? Neviem, čo sa stalo... asi som ochorela. Mám horúčku a odpadla som. Som v dome starých rodičov v Delaware. Neviem, ako som sa sem dostala. Odkedy som včera vyzdvihla Sarah z jaslí, na nič sa nepamätám. Božemôj, dúfam, že je v poriadku. Nie je tu so mnou, nie je tu vôbec nikto... Je mi to ľúto. Určite vyhladla. V skrinke je detská výživa a v suteréne sú plienky... Neviem, či sa mám vrátiť domov, alebo navštíviť tunajšieho lekára... Už mi je trochu lepšie, možno prídem rovno domov. Potom uvidím, čo ďalej. Vždy sa môžem vrátiť. Dobre... O niekoľko hodín som späť. Sarah tuho objímam a bozkávam... Oboch vás ľúbim. Ahoj.“

Oblečenie – čierny hodvábny kostým so škvrnami od detskej výživy (nie od krvi) na chlopni, blúzku, pančuchy, spodnú bielizeň a topánky – som našla poskladané v hostóvskej izbe pri posteli. Ležala tam aj kabelka s peňaženkou a kľúčmi. Rýchlo som sa obliekla. Starým rodičom som nechala odkaz, že som sa u nich zastavila a všetko im vysvetlím neskôr.

6

I nteriér auta zohrievalo jesenné slnko. Na kapote sa pražili jesenné listy, porozhadzované ako konfety. Na druhej strane príjazdovej cesty pučali stromy a kvitol šafran. Medzi nimi zúrila snehová búrka, ktorá sa miešala so sparou letného dňa. Určite som chytila nejakú zriedkavú tropickú chorobu, napríklad dengue. Nech som však prežívala čokoľvek, bolo to lepšie ako smrť.

Zasunula som kľúč do zapalovania a zadržala dych. Nebola som si istá, či mám horúčku. Obávala som sa, že sa dočkám ďalších prekvapení. Motor zaburácal. „Vďakabohu!“ povedala som nahlas. Auto som vždy pokladala za útočisko, jediné miesto na svete, kde som si napriek chýbajúcemu predlaktiu vždy pripadala rovnocenná s ostatnými. Všetko som v ňom mala pod kontrolou. Nepoužívala som osobitné poznávacie značky, neparkovala na vyhradených miestach

v blízkosti obchodov. Vo všetkých ostatných ohľadoch to však bolo vozidlo pre hendikepovaných. Rodičia mi ho darovali, keď som dokončila strednú školu. Potrebné úpravy urobil v kôlni pri stodole starý otec Cuttler. K volantú priskrutkoval otočné hliníkové držadlo, aby som ním mohla krútiť jednou rukou. Zapaľovanie a autorádio presunul naľavo. Vďaka nadstavcom som mohla kýpťom pravej ruky ovládať rýchlostnú páku, stierače a klimatizáciu. Hoci som odmietala nosiť protézu, nehanbila som sa s podobnou náhradou jazdiť. Deň, keď ma naši prekvapili autom, patrila medzi najšťastnejšie v mojom, ale aj v ich živote. Auto mi zabezpečilo nezávislosť, o ktorej som snívala. Im zasa umožnilo kajať sa za hriech. Dopustili totiž, aby som bola od takého útleho veku mrzákom.

Zhlboka som sa nadýchla a zaradila rýchlosť. Auto bez problémov vyrazilo vpred a ja som si užívala prechod meniacimi sa ročnými obdobiami. Hnala som sa cez dážď, čľapkanicu, sneh i po suchej vozovke. Jazda zo severného Wilmingtonu domov do Huntingdonu trvala asi tri hodiny. Snažila som sa spomenúť si na to, ako som deň predtým cestovala opačným smerom, teda z Huntingdonu do Delaware – čo som videla, nad čím som rozmýšľala, čo som počúvala v rádiu. Nevybavila som si vôbec nič. Trápilo ma to, lebo vždy som mala vynikajúcu pamäť. Rozpamätala som sa na prvé kapitoly románov, čo som čítala ako tínedžerka, na rozhodnutia Najvyššieho súdu, ktoré som skúmala ako študentka práva. Spomenula som si na texty starých televíznych zvučiek, na dátumy narodenia všetkých rodinných príslušníkov z manželovej strany až po tretie koleno. Ani za svet som si však nemohla vybaviť, čo sa dialo, keď som deň predtým vyzdvihla z jaslí Sarah a cestou domov sa zastavila vo večierke.

Keď som odchádzala z Delaware, ručička ukazovala plnú nádrž. Celú cestu sa ani nepohla. Bolo mi to čudné, no nie väčšie než všetko ostatné, čo sa so mnou dialo. Cesta bola pokojná. Po dial-

nici sa rútil zvyčajný počet osobných aj nákladných áut a vodiči sa správali presne tak, ako sa mali. Krajina, obloha, dopravné značky, budovy, bilbordy – to všetko vyzeralo ako predtým. Až na to, že krajinou sa vinuli pestré pruhy zimy, leta, jari a jesene. Pozdĺž brehov Juniaty sa ako obrovské pásikavé húsenice dvíhali hory. Listnaté stromy horeli načerveno, naoranžovo i nažltlo, niekde ich pokrýval sneh a boli celkom biele. Alebo práve pučali a boli posiate zelenými pupienkami, prípadne bujne rástli a pýšili sa jadeitovou zeleňou svojich listov. Nádhera. Ďalším príjemným a neočakávaným aspektom jazdy bolo to, že rozhlasové stanice hrali presne tú hudbu, ktorú som chcela počuť, navyše práve vtedy, keď som po nej zatúžila. Neprerušovali ju dídžeji ani reklamy.

Môj optimizmus každým kilometrom rástol. Verila som, že koniec utrpenia mám na dosah. Keď som však odbočila na cestu č. 522 do Huntingdonu, premohla ma úzkosť a všetka nádej vyprchala. Trápili ma prejavy choroby a jej následky. *Možno mám mozgový nádor*, uvažovala som. *Alebo halucinujem o smrti, pretože čoskoro naozaj zomriem*. Členky rodiny Belliniovcov počnúc praprababkou prisahali, že keď mal zomrieť niekto blízky, uprostred noci ich navštívil anjel, aby ich na to pripravil. *Bola môjím anjelom prababka? Prišla ma pripraviť na smrť?*

Predstava smrteľnej choroby mi odrazu pripadala neznesiteľnejšia ako možnosť, že už som mŕtva. Lekár by mi prezradil diagnózu a ja by som sa zosypala. Potom by som to povedala Boovi a privinula si na prsia Sarah. Vedela by som, že neuvidím, ako vyrastá. Kto jej bude spletať vlasy, šiť halloweenske kostýmy, učiť ju piecť sušienky? Kto ju zoznámi s dielami Louisy May Alcottovej či Harper Leeovej? Kto ju vezme na kemping či balet, kto ju bude utešovať v puberte a počas dospievania? Kto iný ako vlastná matka ju presvedčí, že v živote neexistuje nič, čo by ako dieťa a neskôr ako žena nezvládla? Keď som odbočila na našu ulicu, správala som sa takmer hystericky.

Pred domom parkovalo Boovo auto. S piskotom som zastavila a vbehla dnu. Všetko vyzeralo tak, ako keď som v piatok ráno odišla. Ibaže dom bol prázdny. Na stolíku vedľa neprečítaných novín *The New York Times* stála Boova miska s cereáliami. Naspodku zostalo trochu mlieka. Na kuchynskej linke som zbadala omrvinky z pečiva a prázdne zaváracie poháre od precedených broskýň a hrušiek. Miska pre Macy, našu sučku čierneho labradora, bola poloprázdna, no keď som vošla dnu, nezaštekala a nikde som ju nevidela. Posteľ zostala neustlaná a overal, do ktorého som Sarah napokon neobliekla, bol ešte stále prehodený cez zábradlie postieľky. Zašla som do garáže a objavila trojkolesovú buginu. Znamenalo to, že Bo nemohol vziať Sarah na prechádzku. Pri telefóne som nenašla nijaký odkaz. Vyšla som von, obišla dom a ešte raz nazrela do garáže. Nikde ani živej duše. Opustené bolo celé susedstvo.

Bývali sme v Huntingdone na liliputánskej ulici s malými tehlovými domami, nad ktorými sa týčili staré javory pripomínajúce obrovské brokolice, blízko Juniata College. Keďže Bo sa narodil a vyrastal v Brooklyne, trval na tom, že musíme bývať v meste s vysokou školou. Pokiaľ išlo o prechod z Manhattanu do Apalácie, bola to jeho jediná nádej. Sníval o tom, že sa stane reportérom a moderátorom správ v New Yorku, no v televíziách mu povedali, že potrebuje získať skúsenosti na malom trhu. Až potom vraj pouvažujú nad tým, že si pozrú záznam z konkurzu. Veľmi ho to sklamalo a vystrašilo. Televízie pôsobiace na malom trhu pokladal za zabudnutý tretí svet s katódovými trubicami a rušením spôsobeným atmosférickými poruchami. Existoval kdesi medzi riekou Hudson a Hollywoodskými kopcami.

S tým, aby sa uchádzal o prácu v Channel 10 v Altoone, som prišla ja. Bola to jedna zo staníc, na ktorých som vyrastala. Počúvala som ju vždy, keď som bola na farme u starých rodičov Cuttlerovcov. Existovali iba dve stanice s dostatočne výkonnými

vysielačmi na veľmi vysokej frekvencii, ktorých signál zachytávala anténa pripevnená k tehlovému komínu domu. Jednou z nich bola práve Channel 10. Altoona predstavovala ideálny malý trh. Prvý deň loveckej sezóny sú školy a podniky v strednej Pensylvánii zatvorené. Na rozdiel od Manhattanu s množstvom mrakodrapov sú najvyššími umelými stavbami obilné silá a triediarne uhlia. Keď Bo dostal prácu, zavolała som Billovi Gwynnovi, huntingdonskému právnikovi, čo po nehode, pri ktorej som prišla o časť pravej ruky, zastupoval mňa a moju rodinu. Aj keď Huntingdon bol ešte väčší zapadákov ako Altoona, Billa pokladali za jedného z najlepších advokátov v štáte. Náhodou potreboval spolupracovníčku. Čas a miesto mi pripadali ideálne, takmer až osudové.

Zo susedného domu ku mne doliehala hudba. Podišla som k nemu v nádeji, že nájdem niekoho, kto videl Boa či Sarah. Keď som však zaklopala, nikto neprišiel otvoriť. Búchala som na vchodové dvere všetkých domov na našej ulici. Okná niektorých z nich pokrývala inovať a na chodníku pred nimi bol sneh a člapkanica, iné sa piekli v popoludňajšej horúčave. Nikto neotváral a ja som začala podliehať panike. Rozbehla som sa na Washington Street. Bagetéria a kníhkupectvo boli otvorené, no prázdne – neboli v nich zamestnanci ani zákazníci. V celej obchodnej štvrti panovalo nezvyčajné ticho, iba občas prešlo auto či autobus. Utekala som po chodníku popri bicykloch priviazaných k parkovacím hodinám a autách stojacich pri obrubníku. Nazerala som do dverí prázdnych obchodov a kaviarní. Nikde ani živej duše. Nedávalo to zmysel. Bola to najrušnejšia časť mesta, navyše sobota a jeseň. Nakoniec som pribehla k autám čakajúcim pred semaformi, aby som sa spýtala šoférov, čo sa deje. Keď som sa však priblížila a nazrela dnu, ani v jednom som nezbadala vodiča či spolujazdcov. Jednako keď naskočila zelená, motory sa rozkrútili a autá vyrazili vpred. Rútili sa ulicou ako počas normálnej sobotnej premávky.